

Lijstencombinatie/ lijstverbinding

Wat houdt een lijstencombinatie in?

Lijstindieners kunnen een lijst verbinden met een andere lijst. Dit doet u via het formulier in bijlage 3 van het [Reglement voor de verkiezingen van het verantwoordingsorgaan](#) in 2022. Dit ontvangt u van ons ook nog in digitale vorm.

Een lijstencombinatie, ook wel lijstverbinding genoemd, bestaat uit twee of meer lijsten. Bij de zetelverdeling beschouwt de kiescommissie een lijstencombinatie als één lijst. Met een lijstverbinding maakt u meer kans op een extra zetel.

Rekenvoorbeeld: Systeem van het grootste overschot

Verantwoordingsorgaan met 15 zetels en 7 deelnemende lijsten. Dit is de fictieve uitslag:

	stemmen
Lijst 1	3.901
Lijst 2	2.335
Lijst 3	1.503
Lijst 4	399
Lijst 5	417
Lijst 6	423
Lijst 7	650
Totaal	9.628

Om de kiesdeler vast te stellen wordt het totaal aantal geldig uitgebrachte stemmen (9.628) gedeeld door het totaal aantal te verdelen zetels (15).

Kiesdeler $9.628 : 15 = 641,9$

Zeteltoekenning

Eerst wordt het aantal uitgebrachte stemmen gedeeld door de kiesdeler en naar beneden afgerond.

Dit levert de volgende zetelverdeling op:

	zetels
Lijst 1	6
Lijst 2	3
Lijst 3	2
Lijst 4	0
Lijst 5	0
Lijst 6	0
Lijst 7	1
Totaal	12

Er dienen derhalve drie restzetels te worden verdeeld.

Restzeteltoekenning

De restzetels worden verdeeld op basis van grootste overschot

	stemmen	zetels	overschot
Lijst 1	3901	6	49,8
Lijst 2	2335	3	409,4
Lijst 3	1503	2	219,3
Lijst 4	399	0	399,0
Lijst 5	417	0	417,0
Lijst 6	423	0	423,0
Lijst 7	650	1	8,1
Totaal	9.628	12	

Er zijn 3 restzetels omdat we van de 15 beschikbare zetels 12 zijn toegewezen. De 3 lijsten met het hoogste overschot krijgen een restzetel. Dus lijst 6, lijst 5, en lijst 2 krijgen een restzetel.

	zetels	restzetels	totaal zetels
Lijst 1	6		6
Lijst 2	3	1	4
Lijst 3	2		2
Lijst 4	0		0
Lijst 5	0	1	1
Lijst 6	0	1	1
Lijst 7	1		1
Totaal	12	3	15

Einduitslag zonder lijstverbinding

	zetels
Lijst 1	6
Lijst 2	4
Lijst 3	2
Lijst 4	0
Lijst 5	1
Lijst 6	1
Lijst 7	1
Totaal	15

Rekenvoorbeeld: systeem van de grootste overschotten met lijstverbinding

Stel dat 1 en 4 een lijstencombinatie zijn aangaan. De fictieve uitslag is dan:

	stemmen
Lijstcombinatie 1 & 4	4300
Lijst 2	2335
Lijst 3	1503
Lijst 5	417
Lijst 6	423
Lijst 7	650
Totaal	9.628

De kiesdeler wordt op dezelfde wijze berekend en is dus 641,9

Zeteltoekenning

	zetels
Lijst 1 & 4	6
Lijst 2	3
Lijst 3	2
Lijst 5	0
Lijst 6	0
Lijst 7	1
Totaal	12

Derhalve moeten er nog 3 restzetel worden verdeeld.

Restzeteltoekenning

De restzetels worden verdeeld op basis van grootste overschot

	stemmen	zetels	overschot
Lijstcombinatie 1 & 4	4300	6	448,8
Lijst 2	2335	3	409,4
Lijst 3	1503	2	219,3
Lijst 5	417	0	417,0
Lijst 6	423	0	423,0
Lijst 7	650	1	8,1
Totaal	9.628	12	

Er zijn 3 restzetels omdat we van de 15 beschikbare zetels 12 zijn toegewezen. De 3 lijsten met het hoogste overschot krijgen een restzetel. Dus lijstcombinatie 1 & 4, lijst 6 en lijst 5 krijgen een restzetel.

	zetels	restzetels	totaal zetels
Lijstcombinatie 1 & 4	6	1	7
Lijst 2	3		3
Lijst 3	2		2
Lijst 5	0	1	1
Lijst 6	0	1	1
Lijst 7	1		1
Totaal	12	3	15

Voorlopige zeteltoekenning met lijstcombinatie

	zetels
Lijst 1 & 4	7
Lijst 2	3
Lijst 3	2
Lijst 5	1
Lijst 6	1
Lijst 7	1
Totaal	15

Zetelverdeling binnen combinatie

De volgende stap is dat we de zetels binnen de lijstcombinatie gaan verdelen. De lijstcombinatie heeft 7 zetels verkregen. We gaan eerst de groeps Kiesdeler (ook wel combinatie Kiesdeler genoemd) berekenen.

	stemmen
Lijst 1	3.901
Lijst 4	399
Totaal	4.300

Groeps Kiesdeler is $4.300 : 7 = 614,3$

Zeteltoekenning

	zetels
Lijst 1	6
Lijst 4	0
Totaal	6

Derhalve moet binnen de lijstencombinatie nog 1 restzetel worden verdeeld. Ook hier weer op basis van het grootste overschot.

Restzeteltoekenning

Dit geeft het volgende resultaat:

	stemmen	zetels	overschot
Lijst 1	3901	6	215,2
Lijst 4	399	0	399,0
Totaal	4.300	6	

De restzetel gaat derhalve naar de lijst 4 omdat deze lijst het grootste overschot heeft.

	zetels	restzetels	totaal zetels
Lijst 1	6		6
Lijst 4	0	1	1
Totaal	6	1	7

Einduitslag met lijstverbinding

	zetels
Lijst 1	6
Lijst 2	3
Lijst 3	2
Lijst 4	1
Lijst 5	0
Lijst 6	1
Lijst 7	1
Totaal	15

Conclusie rekenvoorbeeld

In dit voorbeeld heeft de lijstcombinatie een extra restzetel bemachtigd ten koste van lijst 5. Heel vaak heeft het overigens geen invloed op de uitkomst. Als een van de lijsten niet de 50% van de kiesdeler haalt is het voordeel misschien wel het grootst. ('...Kandidatenlijsten waarbij het aantal geldige stemmen lager is dan 50% van de kiesdeler, krijgen geen restzetels...') Zonder verbinding komen die stemmen in zekere zin te vervallen. In een combinatie worden deze stemmen toegevoegd aan die van de verbindingspartner(s).

Disclaimer

Dit rekenvoorbeeld is met grote zorgvuldigheid opgesteld, ter illustratie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Zie ook pagina 7 en 8 van het Reglement voor de verkiezingen van het verantwoordingsorgaan in 2022.